

**Samarqand davlat universitetning Kattaqo'rg'on filiali Pedagogika va tillarni o'qitish fakulteti bahorgi semestr
Boshlang 'ich ta'lim yo'nalishi 3-kurs talabalariga « Ta'lim jarayonidagi nizoli vaziyatlar profilaktikasi » fanidan
yakuniy nazorat savollari**

Imtihon shakli: yozma

No	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	5-qism “QIYIN SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to'liq anglashga yo'naltiradigan savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).
1-semestr savollari						
1.	Konflikt Uning mazmuni va mohiyati	Psixologik konfliktologiya fanining predmeti, maqsad va vazifalari T.I: konfliktlarning sabablari, shakllari, rivojlanishi, hal qilish, oldini olish	Psixologik konflikt tushunchasi va predmeti, obykti T.I. ziddiyatlar, konfliktlarning tabiatini, sabablari, o'rganish, oldini olish, hal qilish	Konfliktlar to'g'risida ijtimoiy qarashlar T.I. ijtimoiy konfliktlarning sabablari, «janjalkash» bo'lmaslik, fobiya, «Konflikt- o'zaro urush, nizo, janjallar chiqarishidir»	Konflikt obyekti T.I. moddiy yoki ma'naviy boylik, resursning yetishmovchiligi, obyeksiz konfliktlar	Konfliktlarning vayron etish yoki yaratuvchanlik imkoniyatlari T.I. yashirin imkoniyatlar, ishonch, samimiylik, hamkorlik va haqiqatni tan olish; g'azab, jahl, dilsiyohlik, hafagarchilik, nafrat va qasos xislari

2.		Konflikt xaqida umumiy tushuncha T.I.insoniy munosabatlar, Konfliktlar inson hayotining ajralmas qismi, mafaatlari to'qnashuvi, sabablari, shakllari, rivojlanishi	Qadimgi xitoy falsafasida In va Yan tushunchalari T.I. Yan va In birligi, o'zaro qorishmasi, yagonaligi, uzviyligi, "I szin" ("O'zgarishlar kitobi"), olamni vujudga keltirgan besh asosiy element	Konfliktlar bo'yicha ijtimoiy turli stereotiplar T.I.stereotiplar: konflikt abadiydir, konfliktlardan uzoqroq yurish, konfliktlardan qochish	Konfliktlar to'g'risida ijtimoiy qarashlar T.I.ijtimoiy konfliktlarning sabablari, «janjalkash» bo'lmaslik, fobiya «Konflikt- o'zaro urush, nizo, janjallar chiqarishidir»	<i>«Konflikt abadiydir, u har doim mavjud. Konfliktni, agar u paydo bo'lsa, yo'qotib bo'lmaydi hamda konfliktni o'zgartirib ham bo'lmaydi»-fikrni izohlang</i>
3.	Konfliktogenlar	Konfliktogenlar xaqida umumiy tushuncha T.I. e'tiborsizlik, o'zimiz jo'natayotgan informatsiyani – filtrlamaslik	Konfliktogen turlari T.I. o'zini ustun qo'yish: yashirin va yopiq ko'rinishlari; agressiyaga moyillik; egoizm	Konflikt inson hayotining ajralmas tarkibi sifatida T.I.manfaatlar himoyasi, nizo va kelishmovchiliklar, to'qnashuvlar	O'zini ustun qo'yish konfliktogen sifatida	Agressiyaga moyillik konfliktogen sifatida
4.		Konfliktogenlarga duch kelganda qilinishi lozim bo'lgan qoidalar T.I.Konfliktogenlar eskalatsiyasi yuzaga kelmasligi uchun: konfliktogenlarsiz muomala yuritish qoidalari	Psixologik konfliktlarning hosil bo'lishida irratsional elementlar T.I. subyektiv omillar va kishilarning xarakterlari, kayfiyatlari, arzimagan injiqliklari Agressiyaga moyillik konfliktogen sifatida	Egoizm konfliktogen sifatida	Notenglik konflikt manbai sifatida T.I. mulkchilik, hokimiyat, maqom munosabatlaridagi farqlar; moddiy va ma'naviy boyliklarni ularni ayirboshlash va taqsimlash	O'zini ustun qo'yishning ko'rinishlari
5.	Konfliktlarning tabiati va turlari	Konflikt chegaralari T.I. fazoviy chegara, vaqt chegarasi, ichki tizim chegarasi	Konfliktlar tipologiyasi T.I. kelib chiqishiga ko'ra; ishtirokchilariga ko'ra; yechimiga ko'ra	Konflikt sabablari va motivlari T.I. manfaatlarni qondirishga bo'lgan intilish, g'araz, o'ch olish, hasadgo'ylik, ko'rolmaslik, nosamimiylik, araz, qabul qilingan qarordan qoniqmaslik; iqtisodiy qiyinchiliklar, siyosiy ehtiroslar, rahbarlikka intilish, milliy g'urur	Konfliktlar sohalari va tipologiyasi xaqida ma'lumot bering	Ijtimoiy subyektlar manfaatlarining to'qnashuviga olib kelgan obyektiv sabablar va irratsional elementlar haqida tushuncha bering
6.		Konfliktli vaziyat tushunchasi T.I. vaziyat va konflikt, qarama-qarshi taraflar erki va xohishidan tashqari,	Konfliktning ijtimoiy roli T.I. Konfliktlarning jamiyat va inson hayotiga	Konflikt funksiyalari haqida umumiy tushuncha bering	Destruktiv tip vakillari xaqida ma'lumot bering	Konfliktli vaziyatni to'g'ri baholash shartlari xaqida ma'lumot bering

		<i>tomonlarning birining yoki ikkisinining hohishi bilan</i>	tasiri, konfliktlar to'g'risidagi yondashuvlar	<i>T.I. bajaruvchi vazifalari, ogohlantiruvchi, axborot, differensiasiya, dinamik</i>		
7.	Konfliktlarning rivojlanish bosqichlari va mexanizmi	«Adekvat tushunilmagan» va «soxta» qabul qilingan konfliktlar haqida tushuncha bering <i>T.I. Jiddiy chetga chiqish, haddan ziyod kengaytirish, haddan ziyod toraytirish, konfliktli vaziyatning bo'lmashligi</i>	Konflikt funksiyalari haqida umumiy tushuncha bering <i>T.I. bajaruvchi vazifalari, ogohlantiruvchi, axborot, differensiasiya, dinamik</i>	Insident va konflikt oldi holatlarni hal etishga qaratilgan qadamlar. <i>T.I. konfliktli vaziyatni tahlil qilish, vaziyat nazorati, samimiy va rostgo'y axborot almashuvi, bo'lishi kerak</i>	Konfliktni boshlanish shartlari <i>T.I. konflikt ishtirokchilari munosabatlari, ongli harakat, manfaatlar</i>	Konform tip vakillari haqida tushuncha bering <i>T.I. vositachilarga va kelishuvlarga munosabat</i>
8.		Konflikt eskalasiyasi va intensivlashtirish tushunchasi <i>T.I. kurashning jadallashuvi, tanglik, konflikt predmeti, chigallashuv; konfliktlar faollashuvi</i>	Ogohlantiruvchi va axborot funksiyalari haqida tushuncha bering <i>T.I. izdan chiqqanlik, o'zgarishlarga muhtojlik; konfliktli vaziyatning avj olishi, kechishi, o'zgarishlari</i>	Konfliktli vaziyatni qabul qilish <i>T.I. subyektiv tarzda aks ettirish, to'g'ri, noadekvat, soxta qabul qilish</i>	Differensiasiya funksiyasi va Dinamik funksiya xaqida tushuncha bering <i>T.I. mavjud ijtimoiy tuzilmalarni buzish va o'zgartirish, kuchlarning qayta joylashuvi va qayta guruhlashuvi; ijtimoiy taraqqiyotni tezlashtiruvchi va ijtimoiy o'zgarishlar, xarakatlantirish</i>	Konfliktlarni boshqarishda axborotning roli <i>T.I. konfliktning haqiqiy boshlanishi; konfliktli vaziyat; konflikt xaqidagi axborot;</i>
9.	Konfliktlarni hal qilishning psixologik usullari	Konflikt signallari <i>T.I. inqiroz, tomonlar orasidagi tanglik, tushunmovchilik, insidentlar, diskomfort</i>	Konfliktlarni boshqarish usuli: «Bu mening ishim emas» usuli – «STRAUS» <i>T.I. Meni hyech narsa qiziqtirmaydi; “konflikt – yo'q”, Usulning afzalliklari: Usulning kamchiliklari</i>	Konfliktlarni boshqarish usuli: Agressiv usul – «AKULA» <i>T.I. “g'olib” bo'lish, «Kim nima desin-chi?! Qani o'zi zo'r bor-mi?!» Usulning afzalliklari: Usulning kamchiliklari:</i>	Jahl va g'azabni jilovlash bo'yicha foydali maslahatlar izohlang	Mediasiya, uning qoidalari va shart-sharoitlari izohlang
10.		Konfliktogenlarga duch kelganda qilinishi lozim bo'lgan qoidalar <i>T.I. Konfliktogenlar eskalasiyasi yuzaga kelmasligi uchun: konfliktogenlarsiz muomala yuritish qoidalari:</i>	Konfliktlarni boshqarish usuli: Hamkorlik usuli – «BOYO'G'LI» <i>T.I. «Men hamkorlikka doim tayyorman!», norozilikka rozilik, Usulning afzalliklari: Usulning kamchiliklari:</i>	Konfliktlarni boshqarish usuli: Kompromiss (kelishuvchanlik) usuli – «TULKI» <i>T.I. «Men siz uchun foydali bo'la olaman-mi?!», yengil</i>	Konfliktli vaziyatlarda O'z amallariga mas'ul bo'lish. <i>T.I. o'z so'zi ustida turish, vazifalarni bajarish, opponeningiz bilan</i>	Konflikt vaziyatlarda va konfliktlar yechimida “noroziликka rozilik” usuli izohlang

				va tezkor yechim, shiori; Usulning afsalliklari: Usulning kamchiliklari:	samimiy o'rtoqlashish; noto'g'ri amallar; Tahqirlamoq, ayb lamog, tengma – teng bo'lish va boshqalar	
11.	Konfliktlarni boshqarish psixologiyasi	Konfliktlarni hal qilishning umumiy qoidalari <i>T.I. Muammoning qo'yilishi; konfliktlarni boshqarishning umumiy qoidalari</i>	Konfliktlarni boshqarish usullari <i>T.I. boshqarish usullari; Konfliktlarni boshqarishning besh asosiy usuli xaqida: «qo'y», «strauss», «akula», «tul ki», «boyo'g'li»</i>	Konfliktni boshqarish - tenglarni boshqarishdir qoidasini tushuntiring T.I. ishtirokchilarga munosabat, haq va nohaq taraf	Konfliktli vaziyatning rivojlanishini boshqarish o'z mohiyatiga ko'ra odamlarni boshqarishdir qoidasini tushuntiring	Psixologik konfliktlarni boshqarishning asosiy qoidalari <i>T.I. unversial qoidalar, hulq-atvorlar, ishtirokchilarga munosabat, ishtirokchilar manfaaati</i>
12.		Konfliktlarni tugatish usullari <i>T.I. o'z-o'zidan tugashi, zo'rlik qo'llash, tinch ma'rifiy yo'l va vositalar, psixologik</i>	Konfliktlarni boshqarish tartiblari <i>T.I. faol va ongli munosabat; konfliktga emosiyalarsiz baho berish, faktlarni tan olish; real va ijodiy yondashish; yutqazish – katastrofa emas balki hayotning boshidir</i>	Konflikt ishtirokchilarining ruhiyati T.I. konflikt darajalari va shaxs, ruhiyat, ruhiy tiplar	Konfliktli vaziyatlarda birovning his- tuyg'ulariga e'tiborli bo'lish <i>T.I. emosional-xissiy qarama-qarshilik, xis- tuyg'ularini jilovlash</i>	Konfliktlarni boshqarish usuli: Moslashish va ko'nikish usuli – «QO'Y» <i>T.I. men siz bilan hamfirkman, ochiqdan – ochiq qarshilik ko'rsatmaslik; Usulning afzalliklari; Usulning kamchiliklari:</i>
13.	Konfliktlarni boshqarishda adolatparvarlik mezonlari	Konfliktlar yechimida qo'llaniladigan adolatparvarlik mezonlari, ya'ni qoidalari <i>T.I. Muammoni aniqlash, Muammoda fikrni jamlash, Shaxsga emas, muammoga xujum qilish.</i>	Shaxsga emas, muammoga xujum qilish mezonini izohlang	Muammoni aniqlash va muammoda fikrni jamlash mezonini izohlang	Konfliktlar yechimida qo'llaniladigan adolatparvarlik mezonlari izohlang	Odamlarning tana zabonini anglash bo'yicha ba'zi “tarjimalar”
14.	Faol tinglash malakasi	O'zgani anglash (eshitish) qoidalari <i>T.I. faol eshitish, Effektiv eshitish, Faol eshitish talablari:</i>	Tana zabonini tushunish qoidalaridan: «Tana harakatlari » va « Shaxsiy makon» ni izohlang	Tana zabonini tushunish qoidalaridan: «Tashqi ko'rinish» va «Vaqt» izohlang	Tana zaboni haqida umumiy tushuncha bering <i>T.I. mimikasi, kiyinishi, qo'l harakatlari, harakatsizlik</i>	Faol tinglash malakasi. Tinglashga tayyorlik <i>T.I. faol tinglash, o'zgani eshitish, uning o'ylari,</i>

						<i>fikrlari, emosiyalari, mushohadalari</i>
15.		Muloqotni iliqlashtiruchi omillar <i>T.I. Empatiya; samimiylik; ochiqlik;o'zaro ishonch;</i>	Konflikli vaziyatda odamlar fikrini faol eshitish ko'nikmalari <i>T.I. Faol eshitish talablari: faol eshitish eptlari</i>			
16.	Konfliktlarni hal qilishda muomala madaniyati va	Faol tinglash malakasi. Tinglashga tayyorlik. T.I. tinglash, faollik, tayyorgarlik	Tana zabanini tushunish qoidalaridan: «Ijtimoiy ahvolingiz» va «Yaqinlikni ko'rsatuvchi alomatlar»ni izohlang	To'g'ri muomala qilish usullari: «O'zingizni nazorat qiling!» maslahatini izohlang	To'g'ri muomala qilish usullari: «Ochiq va aniq savollardan foydalaning!» maslahatini izohlang	To'g'ri muomala qilish usullari: «Etibor bilan tinglang!» maslahatini izohlang
17.		Muloqotni “sovuqlashtiruvchi” omillar <i>T.I.savol berish, keskinlik, formalizm, xulosalarning qat'iyligi</i>	Tana zabanini tushunish qoidalaridan: «Ovoz» va «Shaxsiy makon»ni izohlang	To'g'ri muomala qilish usullari: «Birovning nafsoniyatiga tegmang!» maslahatini izohlang	To'g'ri muomala qilish usullari: «Hyech narsa taklif qilmang!» maslahatini izohlang	To'g'ri muomala qilish usullari: «Ma'ruza o'qimang!» maslahatini izohlang
18.	Men – tasdiqlar usuli xaqida tushuncha	Konfliktlarni hal etishda «Men – tasdiqlar» usuli (Men – murojaat) <i>T.I. «sen – tasdiqlar; Men – murojaat; bosimdan holilik, ochiq muloqotni</i>	Konflikli vaziyatda tomonlar mavqeyi <i>T.I.G'olib – Mag'lub; Mag'lub – Mag'lub;G'olib – G'olib</i>	“G'olib-G'olib” strategiyasi amal qilishi uchun qilinishi lozim harakatlar <i>T.I.Opponent istagi, umumiy tomonlar, yechim variantlari,birgalikdagi harakat;G'olib-G'olib yo'nalishi uchun</i>	Qanday qilib «men – tasdiqlar» usulini to'g'ri qo'llash mumkin?.	«Men – tasdiqlar» usuli xaqida tushuncha bering
19.	Agressiya va zo'ravonlik.	Konflikli vaziyatda agressiya va zo'ravonlik <i>T.I.agressiya, zo'rovanlik, Tabiatan agressiv odamlar</i>	Agressiyasini yengish usullari <i>T.I.passiv usul, faol usul va mantiqiy usul</i>	Zo'rovonlik va uning turlari <i>T.I. Jismoniy zo'ravonlik, Psixologik zo'ravonlik, Iqtisodiy zo'ravonlik</i>	O'z agressiyasini yengish usullari izohlng	O'z agressiyasini yengish usullaridan passiv usulni izohlang
20.		Agressiya va zo'ravonlik bilan to'qnash kelganda.... - qilinishi kerak bo'lgan amallar <i>T.I. Jahlqa jahl bilan javob qaytarmaslik; O'z</i>	Ayollarga nisbatan qo'llaniladigan oilaviy zo'ravonliklarni izohlang T.I. ko'rinishlari, mazmuni	O'z agressiyasini yengish usullaridan aktiv usulni izohlang	O'z agressiyasini yengish usullaridan mantiqiy izohlang	Ayollarga nisbatan qo'llaniladigan oilaviy zo'ravonliklardan “Jismoniy zo'ravonlik”ni izohlang

		<i>opponentingiz nuqtai nazarini tushunish va boshqalar</i>				
21.	Agressiya va zo'ravonlik agressiya va zo'ravonlikni keltirib chiqarishga moyil bo'lgan odamlar tipologiyasi	Ziddiyatni keltirib chiqarishga moyil bo'lgan odamlar tipologiyasi <i>T.I. "O'zini ko'rsatishga intiluvchilar", "Sharoitga qarab moslasha olmaydiganlar" (Rigid holatdagilar), «Boshqarib bo'lmaydiganlar</i>	Ayollarga nisbatan qo'llaniladigan oilaviy zo'ravonliklardan "Psixologik zo'ravonlik"ni izohlang	Ziddiyatni keltirib chiqarishga moyil bo'lgan odamlar tipologiyasidan "O'zini ko'rsatishga intiluvchilar" tipini izohlang	Ziddiyatni keltirib chiqarishga moyil bo'lgan odamlar tipologiyasidan "Sharoitga qarab moslasha olmaydiganlar" (Rigid holatdagilar) tipini izohlang	Ziddiyatni keltirib chiqarishga moyil bo'lgan odamlar tipologiyasidan «Boshqarib bo'lmaydiganlar» tipini izohlang
22.		Ziddiyatni keltirib chiqarishga moyil bo'lgan odamlar tipologiyasidan «Juda aniq va cho'rtkesar odamlar» tipini izohlang	Ziddiyatni keltirib chiqarishga moyil bo'lgan odamlar tipologiyasidan «Rasionalistlar» tipini izohlang	Jahlni jilovlash usullaridan "Atom bombasi"ni izohlang	Jahlni jilovlash usullaridan "Haykal"ni izohlang	Jahlni jilovlash usullaridan "Silsila yoki zanjir reaksiya"ni izohlang
23.	Jamoadagi konfliktlar	Jamoadagi konfliktni boshqarish tartiblari: T.I.maslahatlar,izohi	Jamoadagi konflikt va uni yechimga olib kelish T.I.ko'rinishlari, mazmuni, yechimga olib kelish	Rahbarlar tomonidan jamoa etikasining buzilishi T.I.rahbar etikasi, etiketning buzilish hollari	Mehnat jamoasidagi vujudga kelishi mumkin bo'lgan konfliktlar	O'quv jarayoni nizolari profilaktikasi
24.	Oilada konfliktlarning vujudga kelish motivlari	Oilaviy munosabatlarning buzilishiga olib keladigan ba'zi holatlarni izohlang <i>T.I.E'tiqod, Do'stlar,Nohaqqo'ngil og'rishi,Charchoq,Ishonmaslik</i>	Oilaning mazmuniga qarab, uch tarkibiy qismi T.I.nikoh,munosabat,farzand	O'quvchi-o'qituvchi tipidagi nizolar xaqida ma'lumot bering	Oilaviy inqirozlar va ularning oldini ola bilish	Oilaviy hayotni to'g'ri tashkil qilish, uni ziddiyatlardan asrash bo'yicha qizlarga maslahatlar
25.		Oilaviy konflikt T.I. mazmuni,ko'rinishlari,yechimi	Pedagogik jamoadagi nizolar va ularning yechimi	Oilaviy konfliktlar turlari	Oilaviy hayotni to'g'ri tashkil qilish, uni ziddiyatlardan asrash bo'yicha yigitlarga maslahatlar	Ota-ona va farzandlar tipidagi nizolar